

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 maja 2018 r.

Pozycja 77

POSTANOWIENIE z dnia 15 marca 2018 r. Sygn. akt Ts 154/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński – przewodniczący i sprawozdawca
Justyn Piskorski
Grzegorz Jędrejek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 listopada 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej J.Ł.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 28 lipca 2017 r. J.Ł. (dalej: skarżąca) wystąpiła o stwierdzenie, że art. 73 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872, ze zm.; dalej: przepisy wprowadzające) w zakresie, w jakim „termin wygaśnięcia roszczenia o odszkodowanie (31 grudnia 2005 r.) nie ma powiązania z faktem zawładnięcia właściciela działki o zamiarze jej przejęcia przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego”, jest niezgodny z art. 21 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1, art. 64 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji.

Skarżąca twierdzi, że zakwestionowany przepis jest niezgodny z zasadą poprawnej legislacji, gdyż uniemożliwia skorzystanie z prawa do słusznego odszkodowania z tytułu wywłaszczenia, narusza prawo własności i zasadę równości wobec prawa. Skarżąca wiąże naruszenie swoich praw z brakiem obowiązku poinformowania wywłaszczanego właściciela o zajęciu jego działki pod drogę publiczną.

Postanowieniem z 29 listopada 2017 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 4 grudnia 2017 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze, stwierdzając wystąpienie negatywnej przesłanki procesowej *ne bis in idem*. Jak Trybunał zauważył, podnoszone w skardze zarzuty braku poprawności legislacyjnej zakwestionowanego w niej przepisu oraz naruszenia prawa do odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość, a także prawa własności były już przedmiotem merytorycznej oceny Trybunału w sprawach o sygnaturach: SK 11/02 (wyrok z 20 lipca 2004 r., OTK ZU nr 7/A/2004, poz. 66), P 33/07

(wyrok z 15 września 2009 r., OTK ZU nr 8/A/2009 poz. 123) oraz K 20/09 (wyrok z 19 maja 2011 r., OTK ZU nr 4/A/2011 poz. 35).

Na postanowienie z 29 listopada 2017 r. skarżąca w ustawowym terminie wniosła zażalenie, w którym zarzuciła, że Trybunał nieprawidłowo stwierdził wystąpienie przesłanki zbędności orzekania. Zdaniem skarżącej Trybunał nie dostrzegł tego, że zarzuty, które sformułowała w skardze są inne niż te, które rozpatrywał sprawach o sygnaturach SK 11/02, P 33/07 i K 20/09. W związku z tym, przypominała, że w skardze zarzuciła, iż zaskarżony przez nią przepis narusza zasady poprawnej legislacji, a w konsekwencji prawo własności ponieważ „ma charakter »regulacji pozornej«, która umożliwia obejście słusznych praw byłych właścicieli oznaczonych nieruchomości”. Przepis ten uniemożliwił jej złożenie wniosku o odszkodowanie, gdyż o fakcie wywłaszczenia dowiedziała się dopiero po upływie terminu do jego złożenia. Podkreśliła przy tym, że „realizacja roszczenia odszkodowawczego nie była uzależniona od aktywności i staranności uprawnionego, zgodnie z zasadą *ius civile vigilantibus scriptum est*”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a argumenty przedstawione w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

W zarzutach sformułowanych w złożonym środku odwoławczym skarżąca nie uwzględniła tego, że wywłaszczenie nieruchomości pod drogi publiczne nastąpiło *ex lege* już 1 stycznia 1999 r. Zaskarżony przez nią przepis – jak zauważył Trybunał w wyroku w sprawie o sygn. SK 20/09 – odsunął natomiast w czasie możliwość zgłoszenia i realizacji roszczenia odszkodowawczego w ten sposób, iż podmioty uprawnione miały dwa lata – bez uszczerbku dla ich prawa podmiotowego – na uzyskanie informacji o przyjętym rozwiązaniu legislacyjnym oraz jego konsekwencjach w sferze przysługujących im praw majątkowych. Zgłoszenie w terminie wskazanym przez ustawodawcę stosownego wniosku, który nie wymagał dochowania szczególnej formy, było jedyną czynnością, której prawo wymagało od podmiotu uprawnionego, aby mógł on uchronić się przed negatywnym skutkiem upływu terminu. Czynność ta – jak orzekł Trybunał – nie nakładała na podmioty uprawnione nadmiernych obciążeń. Ponadto, Trybunał, odwoławszy się do wyroków w sprawach P 33/07 oraz SK 11/02 stwierdził, że przyjęte przez ustawodawcę rozwiązanie odpowiada konstytucyjnemu nakazowi wyważenia między ochroną praw podmiotowych wywłaszczonego a ochroną interesu publicznego, który uzasadniał wywłaszczenie.

W związku z tym, nie można zgodzić się ze skarżącą, że zarzuty, które sformułowała w skardze różnią się od tych, które Trybunał rozpatrywał sprawach o sygnaturach: SK 11/02, P 33/07 i K 20/09.

Zgodnie z dotychczasowym orzecnictwem Trybunału instytucja *ne bis in idem* ma na celu zapewnienie stabilizacji sytuacji powstałych w wyniku orzeczeń Trybunału, które zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. W przypadku zaistnienia tej przesłanki Trybunał dokonuje oceny danej sprawy w kategoriach

pragmatycznych, oceniając celowość prowadzenia postępowania i orzekania w kwestii, która została już jednoznacznie i ostatecznie rozstrzygnięta przez ten organ (zob. postanowienie TK z 13 grudnia 2016 r., SK 16/15, OTK ZU nr A/2016, poz. 94 i przywołane w nim orzecznictwo).

Skoro – jak wskazano wyżej – zarzuty sformułowane przez skarżącą są tożsame z tymi, które były już przedmiotem merytorycznej oceny Trybunału, to należy stwierdzić, że w postanowieniu z 29 listopada 2017 r. Trybunał zasadnie przyjął wystąpienie negatywnej przesłanki procesowej w postaci zbędności orzekania, a w związku z tym prawidłowo odmówił nadania dalszego biegu skardze.

W tym stanie rzeczy, Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p. TK – nie uwzględnił zażalenia.